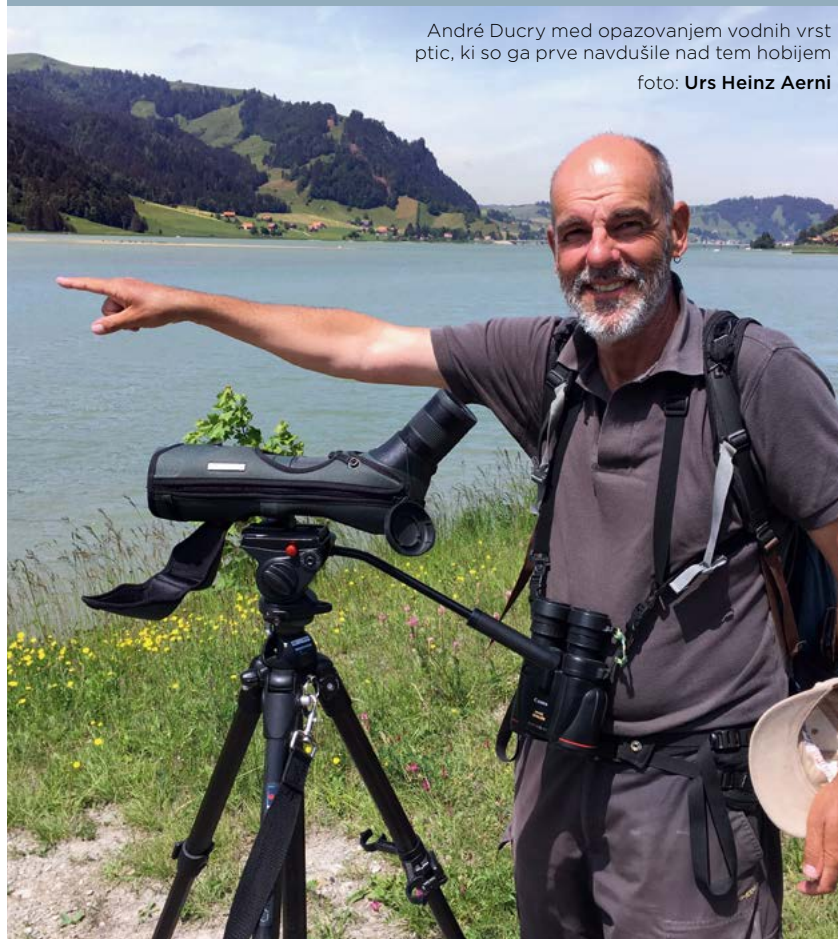

ANDRÉ DUCRY –

»KOT DRUŽBA SE ŠE NE ZAVEDAMO, DA JE NAŠA NARAVA V SLABEM STANJU IN DA MORAMO AKTIVNO PRISTOPITI K TEMU, DA JO OHRANIMO.«

// pogovarjala se je Tjaša Pršin

André Ducry med opazovanjem vodnih vrst ptic, ki so ga prve navdušile nad tem hobijem

foto: Urs Heinz Aerni

André Ducry je švicarski ornitolog in naravovarstvenik, zaposlen na nevladni organizaciji »Schweizer Vogelschutz SVS/BirdLife Schweiz«, švicarski partnerski organizaciji BirdLife International. V intervjuju si preberite, s kakšnimi težavami se spopadajo travniške vrste ptic v Švici in kako jim poskuša pomagati, na kaj so pri organizaciji ob njeni 100. obletnici obstoja najbolj ponosni, in zakaj zase pravi, da ni tipičen naravovarstvenik.

Kdaj ste se začeli zanimati za opazovanje ptic? Je bil to vaš hobi že od majhnih nog?

Nisem tipičen naravovarstvenik Oddelka za varstvo vrst pri BirdLife Švica. Večina mojih sodelavcev se z opazovanjem ptic ukvarja že od majhnega, jaz pa sem se nad tem navdušil šele pred približno desetiimi leti. Takrat sem delal kot samostojni računalničar in dobil delo ob jezeru Greifensee. Vsako jutro in večer sem kolesaril ob jezeru, v lepem vremenu sem na obrežju preživel tudi odmore za kosilo. Na tem jezeru sem začel opazovati ptice in lahko rečem, da so vodne ptice tiste, ki so me navdušile nad tem hobijem.

Kakšno je vaše delo, čemu posvečate največ časa?

Večino svojega časa namenim varstvu vrst, predvsem ptic kmetijske kulturne krajine. Zaposlen sem na več projektih, v enem izmed njih delujemo v smeri sodelovanja kmetijstva in varstva narave. Poleg tega pa pri obdelavi podatkov in uporabi geografskega informacijskega sistema (GIS) s pridom uporabljam znanje in izkušnje s področja računalništva, ki sem jih pridobil v 25 letih dela na tem področju.

Leta 2016 ste pričeli s projektom z angleškim imenom 'Promotion of meadow breeders in the moor landscapes of Rothenthurm, Schwantennau and Breitried 2020–2024', v okviru katerega se posvečate varstvu travniških vrst ptic v švicarskem predalpskem svetu, med njimi tudi repaljščice (*Saxicola rubetra*). Povejte nam kaj več o tem zanimivem projektu.

Velikost populacije repaljščice v Švici je v zadnjih 30 letih upadla za več kot 50 %. Na območjih občin Rothenthurm in Breitried, kjer uresničujemo omenjeni projekt, danes najdemo še zadnje populacije te vrste v vzhodnem predalpskem svetu Švice. Upad številčnosti bi brez aktivnega varstva vrste najverjetneje kmalu pripeljal do popolnega propada tamkajšnjih populacij. V občini Rothenthurm najdemo sklenjeno območje visokega barja v Švici, ki je že od nekdaj pod pritiskom človekove aktivnosti. V osemdesetih letih je bila na območju predvidena vzpostavitev vojaškega vadišča. K sreči pa je bilo zavedanje o pomenu teh habitatov tako močno, da vadišča tam nikoli niso vzpostavili, še več, ob koncu osemdesetih let smo z referendumom potrdili t. i. Inicijativo Rothenthurm, s katero smo se k varstvu visokega barja na tem območju zavezali z zapisom v državno ustavo.

Oblast je takrat kmetom na tem območju zagotovila, da bodo tam lahko tudi v prihodnje obdelovali svoje površine. Kljub temu da je danes na tem območju še veliko pozno košenih površin, npr. ekstenzivni travniki, ki so prvič pokošeni v juliju, stelniki, ki so pokošeni šele septembra in neobdelane barjanske površine, repaljščice za gnezdenje v veliki meri izbirajo intenzivno gojene travnike.

Bambusove palice, ki repaljščicam rabijo kot razgledišča
foto: osebni arhiv

Ti travniki pa so zanje t. i. »ekološka past«. V maju je vegetacija na njih že precej višja kot v okolici, zato repaljščice za gnezditve raje izberejo te površine. Ker pa je prva košnja teh travnikov bistveno pre zgodnja (v maju ali juniju), da bi uspešno speljale mladiče, ta gnezda propadejo. Problematično je tudi dejstvo, da valeče samice z gnezda ne zletijo in tudi one pogosto končajo pod kosilnico.

Poleg teh dveh ukrepov pa delujemo tudi v smeri izboljšanja stanja življenjskega prostora travniških vrst na tem območju. Predele, ki so se zarasla z grmovjem in drevesi, smo očistili lesne vegetacije in tako vnovič vzpostavili odprte habitate. V projektu zapiramo drenažne kanale in s tem preprečujemo odtekanje vode in posledično izsuševanje, veliko delamo tudi na ozaveščanju kmetov in druge javnosti.

Iskanje gnezd repaljščic
foto: osebni arhiv

Kaj se vam zdi najbolj zahtevno pri vašem delu?

Predvsem to, da se kot družba ne zavedamo, da je naša narava v slabem stanju in da moramo aktivno pristopiti k njenemu ohranjanju. Vegetacija na travnikih je bujna, polja oljne ogrščice lepo rumeno cvetijo, polja žit valovijo v vetru, meglice se slikovito spuščajo na visoka barja. Mnogi uživajo v takih prizorih in se ne zavedajo, kako zavajajoči so ... Počasi in postopoma pa se mi vendarle zdi, da se zavest o ohranjanju narave krepi.

REPALJŠČICA
(*Saxicola rubetra*)
foto: Michael Gerber

Za preprečevanje pogina zaradi košnje smo začeli z uresničevanjem dveh ukrepov. S prvim želimo steljnike, ki so košeni pozno, narediti kar se da privlačne zanje in jih spodbuditi h gnezdenju na njih. Na teh površinah v tla zapičimo približno meter dolge bambusove palice, ki repaljščicam rabijo kot mesta za posedanje. Poleg tega v mesecu maju na površinah intenzivnih travnikov iščemo gnezda repaljščic, kar je svojevrsten izziv, saj so ta dobro prikrita v vegetaciji. Bambusove palice so se izkazale kot zelo učinkovit ukrep, v zadnjih dveh letih namreč na površinah intenzivnih travnikov nismo zabeležili niti enega gnezda, repaljščice pa so začele gnezdit na steljnikih.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost v okviru tega projekta?

Pri projektu tesno sodelujemo z upravo kantona Schwyz in Pro Natura, še eno izredno močno nevladno organizacijo, tako da me za nadaljevanje aktivnosti na projektnih območjih tudi po letu 2024, ko se projekt uradni zaključí, ne skrbi. Do takrat pa

Habitat v enem izmed projektov iz kampanje 'Mozaik naravnih draguljev Švice' pred, med in po renaturaciji

foto: osebni arhiv

bomo nadaljevali z načrtovanimi ukrepi. V prihodnje se bomo osredotočili predvsem na izboljšanje vodnega režima na območju.

Organizacija, kjer ste zaposleni, tako kot sam BirdLife International, letos praznuje 100. obletnico obstoja. Katere dosežke vaše organizacije bi postavili v ospredje?

Brez dvoma smo v času obstoja postali ena najpomembnejših nevladnih organizacij v Švici. Še posebej se posvečamo izobraževanju in ozaveščanju ljudi. Od leta 1989 izdajamo poljudno-znanstveno revijo Ornis, ki je postala ena izmed najpomembnejših revij na področju naravoslovja in varstva narave v Švici. Upravljamo s štirimi naravnimi rezervati, kjer lahko obiskovalci uživajo v opazovanju narave. Na številnih izletih, ki jih organiziramo, podajamo znanje s področij terenske ornitologije, botanike in favnistike. Poleg tega uresničujemo številne projekte, pri katerih sodelujejo tudi mnogi izmed več kot 68.000 članov naše nevladne organizacije.

Ob tej častitljivi obletnici ste pričeli s kampanjo »Mozaik naravnih draguljev Švice« (ang. 'A Mosaic of Natural Jewels for Switzerland'). Kakšen je namen te kampanje?

V sodelovanju z drugimi organizacijami želimo izpeljati sto projektov oziroma akcij, v okviru katerih bomo izboljšali stanje obstoječih habitatov ali pa vzpostavili nove. Projekti vključujejo sajenje dreves, drevesnih mejic, vzpostavitev cvetnih pasov, površin v prahi, mlake in še in še ... Naša organizacija pri tem sodeluje s strokovnimi nasveti, nasveti glede organizacije dela in nenazadnje tudi pri zbiranju finančnih sredstev. Trenutno poteka že 125 projektov oziroma akcij. Neverjetno je, koliko motiviranih društev in celo posameznikov nas je kontaktiralo! Mnogi imajo izvrstne ideje, a nimajo sredstev ali izkušenj za njihovo uresničitev. Tu jim lahko pomagamo mi. Zelo me veseli, da skozi to kampanjo ustvarjamo nove habitate za mnoge organizme, ne le za ptice.

Poskusite si zamisliti vašo organizacijo čez sto let. Kaj menite, da so največji izzivi, s katerimi se boste spopadali na področju ohranjanja narave v Švici?

Največji izziv je (in bo verjetno tudi v prihodnje) oblikovanje skupne kmetijske politike in intenzivno kmetijstvo. V Švici imamo najmanj zavarovanih površin izmed vseh evropskih držav. Delovati bomo morali v smeri novih zavarovanih območij z največjo pestrostjo. Če bomo želeli ohraniti vrste kmetijske krajine, bomo morali poiskati način za bolj trajnostno kmetijstvo. Še posebej me skrbi za območja na višjih nadmorskih višinah, kjer bo brez dvoma poleg vpliva kmetijstva v prihodnje prišlo še do vplivov podnebnih sprememb na naravo. Želim si, da bo naša organizacija še naprej rasla in da ji bo uspelo v kar se da veliki meri med ljudmi vzbuditi zavest o pomembnosti ohranjanja narave.